

KESKKONNAAMET

Saaremaa Vallavalitsus
vald@saaremaavald.ee

Teie 23.09.2021 nr 8-5/5052-1

Meie 22.10.2021 nr 6-5/21/20183-2

Seisukoht Välibaasi detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkuse kohta

Saatsite Keskkonnaametile seisukoha andmiseks Saaremaa Vallavalitsuse korralduse „Kõiguste külas Välibaasi detailplaneeringu algatamine“ eelnõu, millele olid lisatud detailplaneeringu lähteseisukohtade eelnõu, keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eelhinnang ning detailplaneeringu algatamise materjalid.¹

Detailplaneeringu ala hõlmab Saaremaa vallas Kõiguste külas Välibaasi kinnistu katastriüksuseid tunnustega 38601:004:0011, 38601:004:0012 ja 38601:004:0013 ning osaliselt Maksu katastriüksust tunnusega 38601:004:0487. Detailplaneeringu eesmärgiks on väikelaevade kai, sadamahoone ning mereuuringu välibaasi hoonete planeerimine, tehnovõrkude ja -rajatiste planeerimine, keskkonnatingimuste määramine.

Arvestades seisukoha kujundamiseks esitatud informatsiooni, oleme seisukohal², et menetletava Välibaasi detailplaneeringuga ei kaasne eeldatavalt olulist keskkonnamõju KeHJS § 2² mõistes ning KSH algatamine ei ole eeldatavalt vajalik. Keskkonnatingimustega arvestamine on võimalik planeeringumenetluse käigus planeerimisseaduse § 126 lg-s 1 määratud ülesannete täitmisel.

Siiski palub Keskkonnaamet arvestada järgnevate ettepanekutega:

1. Eelhinnangus on valesti tõlgendatud ranna ehituskeeluvööndi ulatust. Alal tuleb selle ulatuse määramisel lähtuda looduskaitseaduse (LKS) § 35 lg-st 3¹. Nii tuleb seda käsitleda ka koostavas detailplaneeringus. Keskkonnaamet on sellele 10.06.2021 kirjas nr [6-2/21/10386-2](#) tähelepanu juhtinud.
2. Keskkonnaamet ei nõustu materjalides esitatud tõlgendusega, et tegevusele laieneb [LKS § 38 lg 5 p 4](#) erand (hüdrograafiasteenistuse ja seirejaama ehitise). Kirjelduse järgi rajatakse teaduskeskust, mille üheks osaks on küll seire teostamine, kuid see ei ole keskuse peamine eesmärk. Keskuse eesmärk on teadustöö tegemine.

10.06.2021 kirjas selgitas Keskkonnaamet, et seda erandit tuleb kasutada nn kitsas tähenduses ja see laieneb vaid konkreetsele ehitistele, mis on seire või hüdrograafilise tegevusega seotud. Laiem teadustegevus ning abitegevused selle erandi alla ei kuulu. Sellest tulenevalt on Keskkonnaamet seisukohal, et kavandatud tegevustele tuleb selguse huvides küsida nõusolekut ranna ehituskeeluvööndi vähendamiseks.

Näiteks ei saa eranditena käsitleda olme- ja eluruume, sest nendes ei teostata seire tegevust. Samuti ei kuulu erandi alla saun-võrgukuuri laiendamine üle 33% esialgsest mahust. Nende seos seiretegevusega on kaudne. Laborihoonet saab lugeda seirejaama osaks, kuid ka see seos võib olla

¹ kiri on registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 23.09.2021 numbriga [6-5/21/20183](#)

² seisukoht on antud vaid Keskkonnaameti pädevusse jääva osas

kaudne kui seal tegelikkuses teostatakse laiemat tegevust kui vaid proovide võtmine, vaatlus ja mõõtmine, näiteks teaduskatsed, andmete analüüsimine jmt. [Keskkonnaseire seadus § 8](#) ei tõlgenda selliseid ehitisi keskkonnaseirejaamana või ehitistena.

Eelnevast tulenevalt tuleb detailplaneeringuga teha ettepanek ranna ehituskeeluvööndi vähendamiseks.

3. Sadam on kavandatud olemasoleva Kõiguste sadama kõrvale. Sellel alal on registreeritud kaitstava linnuliigi leiukoht, sarvikpütt (*Podiceps auritus*). Hannes Pehlak on koostanud ekspertarvamuse, milles leiab, et tegevusel puudub mõju sarvikpüti pesitsusele. Keskkonnaamet nõustub, et sarvikpüti konkreetset alal pesitseb olemasoleva sadama kõrval ja seega on teatud määral inimõjuga harjunud. Rajatav ujukvai ja hooned teoreetiliselt võivad sarvikpüti mõjutada sõltuvalt kui aktiivset tegevust alal pesitsusajal on kavandatud. Osaliselt toimub sarnane tegevus alal ka praegu. Mõju minimeerimiseks tuleb edaspidi planeeringusse sätestada tingimus, et alal esinev pilliroog tuleb säilitada maksimaalselt. Tegemist on võimaliku pesitsuskohaga ning samuti toimib see puhvrina, mis võimalikku häiringut vähendab.
4. Detailplaneeringu lähteseisukohtade eelnõus on viide veeseaduse (VeeS) § 127 lg-le 2, mille kohaselt tuleb ka heitvee veekogusse juhtimisel arvestada, et see toimuks 50 m kaugusel veehaarde sanitaarkaitseala välispiirist, ning juhitakse tähelepanu asjaolule, et analoogne nõue võib hakata kehtima ka veehaarde hooldusalade kohta. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et 01.10.2021 kehtima hakanud VeeS muudatuse alusel ei ole heitvee veekogusse juhtimine lubatud üksnes veehaarde sanitaarkaitsealal ja hooldusalal ([VeeS § 127 lg 2](#)). Väljaspool veehaarde sanitaarkaitseala või hooldusala võib heitvett veekogusse juhtida, kui on tagatud kindlasti kasutusintensiivsus ja stabiilne reoveeteke, mis võimaldavad puhasti tõrgeteta töö.
5. Eelhinnangus (lk 6) on kirjas: „Sadama rajamiseks on pilliroog vaja eemaldada.“ Teadaoleva info kohaselt ei ole ujukvai rajamiseks täiendavad süvendustööd vajalikud. Juhime tähelepanu, et merealal pilliroojuurte eemaldamine koos orgaanilise settega on süvendamine [veeseaduse § 176 lg 1](#) kohaselt. See tegevus võib vastuollu minna ka sarvikpüti elupaiga säilitamise põhimõttega. Detailplaneeringus tuleb seda aspekti täpsustada.
6. Eelhinnangu peatükis „Kokkuvõte ja järeldus“ (lk 14) on ekslikult viidatud Sirgu detailplaneeringule: „Lähtuvalt eeltoodust on Saaremaa Vallavalitsus seisukohal, et Sirgu detailplaneeringuga kavandatav tegevuse elluviimisega ei kaasne eeldatavalt olulist negatiivset keskkonnamõju ning keskkonnamõju strateegilist hindamist ei ole põhjust alгатada.“ Palume täpsustada.
7. Detailplaneeringu algatamise korralduse eelnõu ja eelhinnangu kohaselt on detailplaneeringu ala suurus u 13,2 ha. Detailplaneeringu lähteseisukohtades on nimetatud „PLANEERINGUALA LIGIKAUDNE SUURUS: ca 1,4 ha“. Palume andmed ühtlustada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Kadri Tamm 5300 2210 (keskkonnakorraldus)
kadri.tamm@keskkonnaamet.ee

Allar Liiv 5770 2448 (looduskasutus)
allar.liiv@keskkonnaamet.ee

Kai Ginter 5699 4373 (vesi)
kai.ginter@keskkonnaamet.ee

Melika Paljak 528 5392 (vesi)
melika.paljak@keskkonnaamet.ee